

Klæger, *Tabanidae*

Klægerne hører til fluefamilien. REGNKLÆGERNE, *Haematopota*, har grå- og brunplettede vinger, hos GULDKLÆGERNE, *Chrysops*, er de bruntmarmorerede og øjnene gyldentgrønne. De egentlige KLÆGER, *Tabanus*, er grå med klare vinger. Hunnerne suger blod og kan varme sommerdage være meget generende for mennesker og husdyr.

– Danmarks Dyreverden 2, 228-30.

Klæg, oldnordisk kleggi, af indoeuropæisk ordrod gloi 'klæbende' og beslægtet med klæg 'klæbrig', 'leret dynd' (1): insektet sidder ligesom klæbet til huden.

Hesteflue o. 1770ff (2), *regnstikflue* 1828, »den sakker [synker ned] i benene mod regnvejrs« (3), *regnklæg* 1879ff, er særlig stikkelysten mod regnvejr (4), *regnremse* (5).

Blindbremse o. 1700ff, *blind bremse*, VFyn, Langeland, SVSjælland; *blind flue* og *blindeflue* alm., *blindehoved* Jylland, *blindeknag* NSjælland fra svensk, *blinding* Sundeved (6); *blind jyde* Sjælland og Falster o. 1700ff (7), *blind Anderser*, *Anderser SJylland* (8), *sovebremse* MJylland, grønne *Anders Silkeborgegnen* 1878 (9), grå *Thomas Vejleegnen* o. 1925 (10); klægerne hører ikke til bremserne og har veludviklede øjne, men anses for blinde, måske fordi klægen »på hovedkuls måde, ligesom tilfældigt, plumper ned på huden og under blodsugningen ikke ænser nogen fare, så man let kan slå den ihjel« (11); flade grå fluer, der sætter sig til at stikke et sted og i ro og mag lader sig slå ihjel *Johannes V. Jensen* (12).

Sammensætningen med -bremse er fejlagtig da bremserne (s. 96) ikke er blodsugende.

Bremle 'torn, tidsel' o. 1700 (12a), *hveps* Mors 1807 (vøvs) (13), VJylland o. 1890 (14), *hængast* v.f. Vejle o. 1890 (15) også guldsmed (s. 43) og bremse (s. 96).

Klæg = en slesk person (16).

LITTERATUR: (1) 626 196; (2) 332 56; 659 2, 804; (3) 204 485; (4) 794 7,146; 160 1906/23: 227 (1912), 2224 (1934); (5) 603 1959,280; (6) 434 1, 219; 212c 1,88,315 og 4,46; 874b 144 (Tibirke); 332 57; 659 2,804,813; (7) 434 1,219; 436c 67; 212c tb. 249; 76c 298; (8) 212c 1,25; (9) 160 1922/23; (10) 388; (11) 50b 1,507f; (12) 401 72; (12a) 434 1,270; (13) 769 192,213; (14) 794 12,1889,155 (Sir); (15) 224 2,1894,38; (16) 170 1905,19.

Fluer, *Muscidae*

Den næsten overalt forekommende STUEFLUE, *Musca domestica*, er almindelig bekendt. KVÆGFLUEN, *Musca autumnalis*, ses ofte i store mængder omkring kørs og hestes øjne eller ved deres sår. På stald angribes kvæget af STIKFLUEN, *Stomoxys calcitrans*, og på mark af to andre stikfluearter. De store sortblå og metalskinnende SPYFLUER, *Calliphora*, lægger æg på kød og fisk.
– Danmarks Dyreverden 2, 249-55.

Flue, fællesgermansk, o. 1300 flуга, oldnordisk fluga – af (at) flyve. I persontilnavne Flygha, Flwæ, Flue 1300-1400-t (1), indgår i stednavnet Flovtrup (opr. Flughuthorp) 1498ff, Selde s., sandsynligvis i Flovmyre 1569ff Øster Marie s. (2).

Hesteflue ældre nydansk d.s., *hestebider* 1803; *hundeflue* 1400-t ff, *hundredagsflue* om lille stueflue, kan optræde massevis i hundredagene 23/7 – 23/8 (3).

Spyflue, ældre nydansk d.s. og spiflue; oldnord. spyja 'opkastning', beslægtet med (at) spytte. *Maddik(e)flue* 1776ff; NVSjælland (4), *ådselflue* 1800ff (5).

Bommerflue, *bomflue* Thy 1841ff (6), forleddet er lydefterlignende jf. bommer 'drønende lyd'; *blåflue* 1841ff; Thy, Mors, ØHanherred, Sønderjylland (7), *brummeflue*, *brummer* og *stikflue* SSlesvig (8), *brumbasse* Kliplev (9). *Spytflue* Hornsherred (10). *Kristen (Kra) Madsen* 1887ff, Jylland (11), *broget Kræsten* Vejleegnen (12).

Spyfluens æg (»spy«): *ængra* Bornholm 1804 (13). Juli blev i meget gammel tid kaldt ormemåned sigtende til spyfluens larver eller maddiker i kødvarer, »de hvide orme, hvilke *spifluer* plejer at sætte på kød om sommeren« (1649; 14).

Færøerne: *fluga*, *spyflue*: *skinnfluga* 'skindflue', *maðkafluga* 'maddikeflue', larven: *matmaðkur*; Grønland: *niviugak*, *spyflue*: *ernijortok*, *møgflue*: *tingmiatsiak* (15).

LITTERATUR: (1) 363 2.1,280; 156 7,28; (2) 156 9,33; 10,365; (3) 659 8,669f; 434 2,295 sml. 4,754; (4) 659 13,736; 160 1906/23: 294; (5) 500 160; 659 1,23; (6) 659 2,975; 571 45; 212c 1,104; (7) 571 45; 212c 1,96 (Agerskov); 202c 1,83; (8) 66 1,93 og 2,215f; (9) 423; (10) 388 (Kirkerup); (11) 212c 2,301; 795 136; 388; 76c 298; (12) 388 (o. 1925); (13) 801 410; (14) 337 7; (15) 562 109,1936-39,204f (ØGrønl.).